

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken October' 10 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Ministeri Kurir így ír *Szent Ilonáról*: — „A' mi legújabb tudósításaink ezen szigetről Jul. 20 - dikáig szollanak. *Bonaparte* most sokat fered meleg vízben; ferdésközben könyvet olvas. Né-melykor egy óráig is el-ül a' vízben. Hogy hosszú életü legyen nem mutatja teste' alkatása; nagyon testesedik, e' mellett az odavaló ég-hajlat (klíma) 's a' sok ferdés, bár melly kellemetesekek legyenek is, de végre tsakugyan gyengítik a' testet.“

Egy más újság így ír ugyan onnét: — „Mint mondják *Bonaparte* most igen egészséges. A' meleg ferdő, a' gyalog 's lovanvaló kijárás és billárdozás, nagyon erősítik, 's az időt jól töltetik véle. Anglus Kapitánynak *Popplewelnek*, a' ki azolta hogy *Bonaparte* ezen szigeten lakik, szüntelenül mellette volt szolgálton, egy szép arany piksist ajándékozott, midőn ez a' szigetről nem régen Angliába vissza indulván, tölle elbutsuzott. Ezen Kapitánynak magaviseletével mind végig megelevedve volt *Bonaparte*.

Egy harmadik újság ekképpen szoll: — „A' Napkeleti Indiai kereskedő társaság' *Dorah* nevű hajójának Kapitánya *Edward*, Bengalából folytatván evezését Anglia felé, 's *Sz. Ilonáról* az őrizeten ott volt 66 - dik Regementnek egy részét felvévén, Augustus 23 - dikán megérkezett Londonba. Ez a' Kapitány *Bonaparte*' oleibe botsáttatván, két óráig beszéllett véle. *Bonapartét* nagyon vidám álla-

potban találta; a' billárdos szobában egy pohár bort is ivott véle. Generális *Bertrand* azt beszéllette a' nevezett Kapitánynak, hogy *Bonaparte* tsakhogy bele nem bolondult ezen játékba, úgy szereté; gyakran órákig taszigálja egyedül a' golyobisokat. A' háa-gerintzet, mellyet számára Londonban gerendákból készítettek 's oda szállították, nem engedte felállítatni; katonakajbákat 's strázsaházakat tsináltatott belölle az őrző katonák' számára; maga még mind a' *Longwood* nevű régi házban lakik.

A' *Koronaörökös Hertz. aszszonynak* nem soká világra jövendő gyermeke' szoptatására már felvettek egy egészséges ifiu árendásné, a' ki hasonlóképpen minden órán várja a' maga lebetegülését.

Az olta, hogy a' Régens Princz a' Frantzia partok felé néhány napi tengeri útat tett, mások is nagyon megkedvelték ezen időtöltésnek nemét. *Plymouthból* négy ilyen útozáshoz készült tsajkák állottak készen számos uraságok' számára.

A' *Londoni* vámosok nevezetes nyereségre tettek szert, az által, hogy egy hajót, a' melly külömbkülömbféle tilalmas portékákat akart oda bevinni, kézre kerítették. A' hajónak kettős oldalai, 's titkos padlásai voltak, hol a' tiltott portékák eldugva megtaláltattak. Mondják, hogy előkelő személlyek is részesültek volna ezen tsalárdságban.

Azt mondják, hogy már most a' *Spanyol* Országlészék is éppen úgy verbulja a' *VII - dik Ferdinandus*' számára a'

szolgálat nélkül lévő Anglus tiszteket, mint az Amerikai Spanyol Insurgensek eddig is tselekedtek.

Londonban a' Times újság' iróji azt akarják tudni, hogy Brasiliában *Per-nambukótól* északfelé 30 órányi távolságra, *Paraibában*. egy újabb népzen-dülés ütött volna ki: de a' melly újság még eddig kevés hívőkre talált Londonban.

Orosz Birodalom.

A' Bavariai *Algemeine Zeitung* nevű újság e' hónap' 5-dikán ilyen tzik-kelyt adott-ki az Oroszbirodalom' határszéléről: — „Sok ideje, hogy semmiféle hír fel nem gerjesztette *Petersburgban* az érzékenykedést oly nagyon, mint *Cserny Györgynek*, Orosz General-Lajtnántnak, 's a' Szent Anna' Rendje' első classisabéli Ríttérének, a' Török földön mint látszik a' Török Országlószéknek helybehagyásával történt meggyilkoltatása. E' most a' közönséges beszélgetések' tárgya, 's még azok is, kik az Orosz és Török birodalmak közt fennforgó körülállásokat messzelátó szemekkel nézik, úgy vélekednek, hogy ezen történetnek még fontos következései lehetnek, és hogy ez, ezen két Hatalmasságok között ellenségeskedést okozhat, ha csak a' Porta azoknak a' feltételeknek, mellyeket az Orosz Udvar, néki, a' mennyiben csak tudunkra lehet, eleibe terjesztetett. Tudniillik, mihelyest ezen történetről a' hivatalszerént való tudósítás *Petersburgba* megérkezett, azonnal parantsolatot vitt egy Kurir *Konstantzínápolyba* az Orosz Követhez, hogy tizennégy napok alatt meghatározott nyilatkoztatást kívánnyon a' Portától azeránt, hogy ő, közönséges módon kihirdeti, hogy ezen tselekedetet helybe nem hagyja, 's azokat, a' kik ezt tselekedték, legkeményebben üldöztetni 's megbüntettetni el nem múlatja. Abban az esetben pedig, ha ez a' nyilatkoztatás meg találna

tölle tagadtatni, megparantsolatott a' Követnek, hogy azonnal passust kérjen, 's a' Törökbirodalmat tüstent hagyja oda. Lovasság' Generálissa Gróf *Bennigsen*, kinek vezérlése alá tartoznak a' Török határok mellett fekvő Orosz vigyázó seregek, oly útasítást kapott, hogy ezen seregeket, mellyeknek azért, hogy az Orosz és Török Udvarok között fennforgott egyenetlenkedések már egészszen eligazítódottaknak lenni tartattak vala, egy részint eloszlanioik kellett volna, nem csak ne' kevesítettse, hanem ezeknek számát, más seregeknek öszszegyűjtése által 80,000 emberre szaporította, 's a' vég-erősségeket minden megkívántatókkal megtöltse, egy szóval minden készületeket úgy megtétessen, hogy ha a' szükség kívánni találja, az ellenségeskedést a' Törökbirodalom ellen azonnal elkezdni lehessen. Melly nagyon rajta legyen a' Császár ezen dolognak ahoz illő fontossággal való folytattatásán, tsak abból is látni lehet, hogy útozásában, mellyet birodalmának déli részén teszen, 's a' melyre már *Petersburgból* el is indúlt a' *Bennigsen* seregeit is megszemléli. Eddig ugyan mind örökké sokat lehetett várni, mint az Orosz birodalomra nézve kedvező körülállástól, *Angliánaka'Portá* hoz való befolyásától: de mostanában Angliának, magának is egyenetlenkedése van a' Portával, még pedig ismét a' *Jóniai* szigetek miatt, *Pargára* nézve. A' hatalmas *Ali-Bascha*, ki a' maga szélesen kiterjedő ereje által a' Portánál ily nagy tekintetet (ha azt nem akarjuk is mondani hogy féltelmet) tudott szerezni magának, még tudni sem akar valamit abból, hogy az ő birtokaihoz ily közel Angliának valamelly erőssége legyen; 's minthogy ugyan ezen *Bascha* a' Nagy Vezérrel is nagy egyetértésben van, tehát e' sem örömet teszen ellene valamelly hathatós lépést. A' mostani Nagy Vezér ellensége az Oroszbirodalomnak, azért, minthogy a' tavaszom

pirongatást kapott a' maga urától azon lassúságért, mellyet az Orosz és Török-birodalmak között akkor fennállott egyenetlenkedéseknek eltsendesítésében kimutatott, 's ugyan ő tehát mostanában mindent el fog Ali-Baschával egygyüttkövetni, hogy az Orosz és Török birodalmak között, a' magok Császárnak igen békességes hajlandósága mellett is, ellenségeskedést gerjeszthessenek. Mint-hogy továbbá Ali-Bascha a' maga számos armádáit már mind az egyéb *Európai* fegyveres népek módja szerint organizálta, 's nagy részént Frantzia tisztel' vezérlése alá adta; 's minthogy továbbá maga a' Török Császár is már számos seregeket organizáltatott ekképpen: mind ezekből azt lehet kihozni, hogy most talán az Orosz seregek is hathatósabb ellentállásra fognak találni."

A' Magyar Kurirnak változhatatlan regulája lévén az, hogy Olvasóit a' maga okoskodásaival 's vélekedéseivel soha se terhelje, ezen fontos tikkelyre sem teszen maga semmi megjegyzést, hanem csak az *Austriai Beobachter*-ből teszi ide, szórol szóra fordítva, a' következő tikkelyt: —

„A' legújabb Historiára nézve ily gazdag újság, az *Allgemeine Zeitung* (ezek a' *Beobachter*' szavai), a' maga Orosz-határszálen lévő levelezője által, a' ki bizonytal nem a' tsendességet ohajtó emberek közzé tartozik, tévedésre vezéreltetett. Mi, gyakran megbizonyított feltételünk eránt, melly abban áll, hogy a' tsalfa dolgokat megigazítsuk, most is húségesek lévén, bizonyosokká tehetjük Olvasóinkat, hogy a' felhozott tikkelyben találtató erőssítések, mind ezen tsalfaságok' sorába tartoznak. Ha *Serbia*' néhai fejének megölettelése Sz. *Petersburgban* nagy érzékenységet gerjesztett: ezt csak az azon való bámulás okozhatta, hogy ő egy ilyen veszedelmes, semmi Hatalmasság által nem késztetett nem

is segített vakmerő próbatételre határozta magát. Az Orosz Monarkha' szemei előtt, ki a' békességnek nemkevesebbé kedvellője mint az ő hatalmas Barátjai és Szövetségesei, 's a' ki nagyon távol van attól, hogy a' tsendességnek háborítóit valamelly más Státusban buzdítsa, éppen oly esmeretlen dolog volt a' *Cserny György*' próbatétele, mint az egyéb *Európa*' szemei előtt. Ez a' *Serbiai* ditsősségszomjuzó és kegyetlen, hajdani Vezér, megszegte a' maga szavát akkor, midőn az Orosz földről eltávozott, és életét a' maga tulajdon hazájafiainál, a' maga tulajdon számadása alatt, játékra kitétte, midőn a' *Duna* vizén által lépett. Mihelyest az Orosz Császár ezen embernek elszökését megtudta, kárhoztató ítélet-tételt rendelt ellene; 's ezzel megegyezőleg a' legbarátságosabb nyilatkozatásoknak tétetődése következett az Orosz Udvar' részéről *Konstantzinápolyban*. És mit is lehetne valósággal egy nagyobb bizonyyságát elő hozni annak, hogy melly kevés befolyása volt légyen ezen történetnek a' két Birodalmak között fennálló környülállásokhoz, mint azt, hogy a' köztök kinyittatott alkudozásoknak első pontja úgymint a' *Duna* alsó határainak rendbeszedettetése falett, egygyütt megegyeztek. Valamit csak ezen tikkely, melly ellen mi kikelltünk, a' *Bennigsen* szemmeltartó armádájáról magában foglal, mind nem úgy van. Az Oroszbirodalomnak van armádája: de *Szemmeltartó armádájáról* semmit nem tudunk; 's éppen ennyit tudunk ennek szaporittatásáról 's tsapatjainak mozdulásairól is. Tsak ezek a' dolgok a' valóságok és igazságok. A' közönséges tsendességnek barátjai új tárgyat találnak ezekben arra, hogy affelől meggyözdjenek, hogy ezen tsendesség, a' népeknek ezen első jova, tsaknem harmintz esztendeig tartott rettegésnek ideje után, az *Európai* első Hatalmasságoknak ily hathatósan kimondott

akaratajok mellett, *nem zavartathatják meg*. Ha némely pártos felek ellenkezőt ohajtanak, esmerjük az ő ohajtásaiknak okait; 's ha reménségeiket, mint valóságot, a' közönségre reá kötni iparkodnak, elég őket csak a' tiszta és sima igazságnak előbeszélése által is megczáfolni. "

Frantzia Ország.

Párisban most 25 ezer Anglusok, *Boulognében* 1500 Anglus familiak számláltatnak csak a' kik ezen két városokban tartózkodnak.

Chaumontban egy szerentsekereső szerentsétlent, a' ki magát most *Bourbon* Princznek, majd *Bonaparte Jeromosnak*, majd *Ipsilandi Herczegnek*, etc., adta-ki, három hónapi fogságra büntetett a' fenytő politziai ítélőszék.

Nem régen tette reá kezeit, a' szerentsének még egy más hasonló vitézére is a' Fr. politzia az Ain' departamentjében. Ennek neve *Charnay János*, *Maconi* fiú. E' már jó ideje, hogy kívánta megpróbálni a' Császári tiszteltetést 's Császári asztallal való fogadtatást. A' múlt Juliusban valósággal meg is próbálta. Egy tarisznyát vett a' nyakába, 's megindult. Előbb egy parasztaszszonyhoz köszöntötte, 's ezt elhitette, hogy a' Császár másnap reggel meg fog érkezni, 's hogy annál jobban hirtelje az aszszony, megparantolta néki, hogy a' titkot senkinek ki ne beszélje. Egy pár nap múlva jobban néki bátródván, valami *Favellet* nevű embert elől talált, 's megszollitván, mondta néki, hogy ő a' Császár, tehát vigye utánna egy darabig a' tarisznyáját. Egygyütt *Paul-de-Varax* nevű faluba érkezvén a' Birónál hasonlóképpen a' Császárnak mondta lenni magát, de a' politziánál csak *Pommier Jean (Almafa-János)* nevet irt-fel. Onnét mentek a' kortsmára; a' kortsmáros szerentsésnek tartotta magát, hogy a' Császárt egy kü-

lön szobában megvondégetteté, 's sebesfuttában ment az Egyházhoz a' nevezetes hírrel, a' ki életében örökké ohajtotta de soha sem lehetett az a' szerentséje, hogy ő Felségét halandó szemeivel láthassa, mellyet néki most a' nagy ember megengedvén, midőn a' szegény öreg egyházi előtte térdre esett volna, ő ezt nagy emberhez illő lebotsátkozással felemelte 's így szollott hozzá: *Áljon-fel öreg, álljon-fel, én is csak olyan ember vagyok mind kend.* — Másnap reggel *Servas* felé vette útját ő Felsége, hol a' ruhája alól valami veres pántlikát kivéven, ezt mútogatta némely személyeknek kikhez leginkább bizott. Ő F.ge nagyon mentegette magát a' drágaságra nézve, erősítvén, hogy ennek egyáltalában nem oka; minthogy már számos hajókat küldött gabonával Fr. országba; lesznek úgy mond, még jobb idők is; már az én szélső tsoportjaim *Carouge* mellett állanak, de én a' koronát letenni 's az uralkodást a' fi-amra bízni akarom; magam az ő General-lajtnántja leszek. — Itt egy lájblit 's egy nadrágot ajándékozván ő Felsége a' gazdának, 's tovább vette útját. Egy közelebb lévő faluban estve egy aszszonyembernél lévén, ezt Mahomedi elmésséggel tsalta-meg. Történetből éppen egy tsillag látszván leesni, így szollotta F.ség: — látád-e aszszonyom eme' legelső tsillagot? ez az én szerentsetsilagom; a' fejemre esett, hanem még egy időtskéig láthatatlan fog maradni. Végézetre minekutánna néhány száz Frankokat itt is össze gyűjtött volna, azt mondotta, hogy néki a' maga Szövetségesei, t. i. a' Marokkói, Török, 's Persa Uralkodók eleibe kell menni, 's tovább folytatta útját: hanem azonban a' politzia' kezire kerülvén, 50 Frank fizetésre, 5 esztendei fogságra, 5 esztendei politziai felvigyázat alatt való maradásra, 's polgári jusainak 10 esztendeig tartó elvesztésére büntettetett ő F.ge.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pest. — Az ide való Királyi Univerzitásában a' múltt vagy is 181 $\frac{6}{7}$ -dik Esztendőbeli Tanulóknak száma mind öszve 771-re megy. Különösen pedig minden Főbb Tudományoknak egyenként ennyi Halgatói voltak: a' Theológiát halgatták 70-en; a' Törvényt 203-an; az Orvosi, — Seborvosi, és Patikárossághoz tartozó Tudományokat 178-an; a' Philosophiát, és Geometriát 320-an. Ugyan azon Királyi Univerzításban a' múltt 1816-dik esztendőben eső September 1-ső napjától fogva az ideji Augustus utolsó napjáig öszveséggel 185 Promotiók történtek. Tudniillik Doctorrá lettek: a' Theológiában 6-an; a' Törvényben, különösen pedig az Egyházi Törvényben 2, az Öszveséges Törvényes Tudományokban 5-en; az Orvosi Tudományban 6-an, a' Chirurgiában 2-en; Polgári Seborvosokká, és egyszersmind Bába-Mesterekké lettek 24; a' Patikárosságban Mesterekké tétettek 20-an; Seborvossá 1; Bábákká 44; Barom-Orvosokká 34-en; Lógyógyító Kovátsokká 9-en. — A' Philosophiában Doctori gradust nyertek 16-an: Próbáltt Földmérökké lettek 16-an. Minthogy Magyar Országban nem mind egy a' Törvényben Doctornak, vagy pedig Prókátornak lenni: azért ezen előadásban a' Facultások közt összehasonlítást tenni éppen nem lehet.

A' Nemzeti Fő Oskolában ugyan a' közelebb múltt Oskolai Esztendőben e' következő számmal tanultak: Budán tudniillik 263-an; Pesten pedig 358-an. Az Asszonyi Közönséges Nevelő Intézetekben ilyen számú nevendékek voltak: a' Pesti úgy nevezett Anglus Kisasszonyok Klastromában tanultak többen 300-nál, ide nem számlálván azon 60 Leányzókat, kiknek a' Klastromban volt tartásuk; Budán pedig tanultak 250-en. Különös di-

tsérettel említhetni a' Budai Asszonyi Nevelő Intézetre nézve, ennek buzgó Tanítóját *Sajdwerth* urat, a' ki ügyességének és szorgalmatosságának a' közelebbi Próba alkalmatosságával is ditséretes bizonyosságát adta.

Posonyban e' folyó October' Hónapnak 4-dikén Felséges Urunknak Neve napja mind a' Catholicusok', mind az Evangelicusok' Templomaikban buzgó ájtatossági czeremoniákkal meginnepeletett. Részt vettek az ájtatosságban minden katonai és Polgári Hivatalok, és több ezer hiv alattvalók buzgó könyörgéseket bortsátottak a' Mindenhatónak színe eleibe a' Felséges Monárkha életéért, és az egész Ditső Fejedelmi Háznak virágzásáért, és megtartatásáért. Ő Ex.ja pedig Nagy Méltóságú Gróf *Pálffy Leopold* Kegyelmes úr, N. Poson Vármegye Fő Ispánnya, ezt az alkalmatosságot azzal a' kegyességgel tisztelte, hogy a' Sándor Császár nevet viselő Gyalog Regiment Nevelő Házának 100 forintokat méltóztatott ajándékozni, a' Nevendékek' multságára.

Horváth Ország.

Várasdrol September' 15-dikéről így irnak. — Méltóságos Trakosteini Gróf *Draskovits Ferentz* úr ö Nagysága, Cs. Kir. Valóságos Kamarás, és Obristlejtnant, Septembernek 3-dikán, *Klenovnicki* Uradalmában hosszas betegeskedése után meghalálozott életének 67-dik esztendejében. A' Szegények eránt életében kimutatott jószívüése, alattvalóijáról való gondoskodása, és mindenek eránt való szelidsége méltán fájdalmassá teszik a' tisztelt Méltóságnak halálát. Meghidegült tetemei az itt lévő Familia' Kriptájába temették szép halotti pompával.

E r d é l y.

N. Enyed Aug. 30-dikán 1817. — A' tegnapi nap, valóságos öröm Inuep

vala, mi reánk nézve; mert ezen volt az a megbetsülhetetlen szerentsénk, hogy Felséges Urunkat és Asszonyunkat városunkban elfogadhattuk. — Már a Vármegye szélin, ő Felségeket, a Vármegye Tisztsége és a Nemes felkelő sereg várták. Elérkezvén a Városhoz, ott a Fő Hadnagy, az egész Tanáttal fogadta ő Cs. Kir. Felségeket. A Polgárság, az uttán, két felől álva, a Reformatum Nemes Collegium Elöljárói, Professorai, a tanuló Ifjuság, a mely — noha nyugott ideje volt — nagy számmal gyülekezett volt öszve ezen fényes Innep napra, a katonai Tiszti Rend, a helységbeli Papok, mind Innepi köntösben, várták ő Cs. Kir. Felségeket; a kik is 8½ órakor reggel, a harangok zugása, a mo'sár agyuk durrogása és a szívből származott szakadatlan Éljen kiáltások között, a Professorok házához, a melyek ő Cs. Kir. Felségek számára, tsinosan ki voltak készítve, szerentsésen meg is érkeztenek. A gráditson, tiszta fejrbe öltözött leánykák, virágokat hintettenek ő Cs. K. Felségek' lábai eleibe. — Megérkezések után tsak hamar, méltóztatott Felséges Urunk maga eleibe botsátani a katonai Tiszti Rendet, a Nemes Vármegye Tisztségét, a Kollegiom' Professorait, a Városi Magistratust és a helységbeli Papságot. Azután ő Cs. Kir. Felségek számos kísérel, a Kollegiomba mentenek, a hol a tanuló Ifjúságtól, újra öröm kiáltással, musikával és énekkel tiszteltettek, a Bibliothekában pedig, a kis Gróf *Teleki Károly* Urfitól, egy szép rövid Német beszéddel fogadtattanak. Nagy figyelmességet méltóztatott ő Cs. K. Felségek fordítani, a régi pénzek gyűjteményére, a természeti dolgok Muzeumára, 's különösen az Erdély Országi ásványokra és bánya darabokra, ugy hogy a mi Kollegiomunk méltán ditsekedhetik azzal, hogy ő Cs. Kir. Felségek az egész délelöttet

annak ajándékozni kegyesen méltóztatottanak.

Innen, a Templomok' megnézésére mentenek ő Cs. K. Felségek, a honnan Császárné ő Felsége szállására vissza tért, Felséges Urunk pedig, még — noha esett az eső — gyalog ment a Kaszárma megtekintésére. Délután különös Audientziát adtanak ő Cs. Kir. Felségek. — Estve a Város meg volt világosítva, különös szép tekintetet adtanak a Kollegiom, az a mellett felállított boltozat, mely alatt kellett ő Cs. Kir. Felségeknek megérkezésekkor elmenni, a Kaszárma és a Superintendentialis residentia; mindenütt sok szép által tettő figurák 's az alkalmatossághoz illő válogatott deák és német Inscriptiok voltak.

Az is nevelte ezen jeles napnak emlékezetét, hogy Felséges Urunk méltóztatott helybe hagyni azt a 10000 B. B. forintból álló fundatiót, melyet a Kollegiom egyik Fő Curatora, Méltóságos Gróf *Bethlen Imre* Úr ő Nagysága közbenjárására, több fő rángu Uri személyek tetteken egybe; melynek tzélja az, hogy annak esztendei interesséből, a Székely Huszár és második gyalog Regimentből egynéhány valóságos Székely eredetű Tisztek' gyermekei neveltessenek és taníttassanak, az ide való Kollegiomban, azon tudományokra különösen, a melyek a katonai szolgálatra szükségesek és hasznosak.

Boldogok az olyan népek, a melyeknek ilyen Császári atyok boldogok, a melyeknek ilyen atyai Császárijok van!

* * *

Brassóba Septembernek 13-dikán dél után 1 órakor érkeztek meg Felséges Urunk 's Asszonyunk. A városnak szinte egész népessége, számos vidékekkel egyetemben, kik éppen tsak ezen alkalmatosság kedvéért gyülekeztek a Városba, sietett a Felséges Császári Vendégek-

nek elébe. Leírhatatlan az az öröm, mellyel valamint egyebütt, úgy itt is fogadta a' Nép Kegyelmes Fejedelmét. Számos *Éljen!* kiáltások hasogatták a' Levegőt. Az egész Ó Város egy Virágos Levelesszinné változtatódott által. Mihegyest ő Felségek megszállottak, egybe minden Egyházi és Polgári Hivatalok Audientziára botsáttattak mind a' két Felségnél. Ebéd után a' Császárné ő Felsége a' Várba kotsikázott, Felséges Urunk pedig a' Kabinetben dolgozott. Estve a' Város szépen ki volt világositva, és a' Felséges személyek több izben megmutatták magokat az ablakokon a' Népnek. Más nap Felséges Urunk reggeli 7 árákor a' Templomba ment, azután megnézte a' Várat, a' hajdani Pestis Ispotályát, a' Katonák Magazinumát, a' *Vaquant* Regimentje Batalionjának Ispotályát, a' Kaszármát, és a' Max. Jósef Kir. Regimentjének Nevelőházát. Délután az Augustai Vallástételt Követőknek, továbbá a' Görög Hitűeknek Templomaikat, 's Oskoláikat tekintette meg. Későn estve Audientziát adott. A' Császárné ő Felsége pedig 10 órákor a' Templomba ment, annakutána némelly Fő Uri-Asszonyoknak Audientziát adott, 's Délután az említett Templomokat, és Nevelőházat nézte-meg. Estve a' város újra kivilágosított.

15-dikben reggeli hét órákor *Kezdi Vásárhely* felé indultak meg Brassóbol ő Felségek. Ugyan azon napon 12 órákor érkeztek meg oda, és a' Stab-Kvartélyán szállottak meg. Ő Felségeknek a' II-dik Székely Regimenten keresztül való utazása 32 Kolosszusi nagyságú Jegenyefagajokból készítettett, és az alkalmatosságához intézett fellyülirásokkal diszeskedő Diadalmi kapuk által ditsőítettett. Meg érkezések után Felséges Urunk mindjárt Audientziát adott a' Katona Tiszteknek, és a' Papságnak. Dél után a' Polgári Tisztviselők botsáttattak ő Felsége

eleibe. Ezután ő Felsége gyalog meg járta a' Stab-Stationnak Belső Részeit, a' Heivétziai Vallástételt Követőknek Templomát, és a' Minoriták' Klastromát; 7 órától fogva pedig Privát Audientziát adott. Az alatt a' Császárné ő Felsége több szegény Határszéeli Familiákat látogatott meg, tőlök sorsokat, életek módját foglalatoságaikat ki tudakozta, és többeket kegyelmesen meg ajándékozott. Estve ki volt minden világositva. Ő Felségek' szállásának kapujánál, továbbá a' Stáb' Kvartélyának Udvarán 3000 lámpásnál több világított. Egész késő éjtzakáig tartott a' Népnek örvendezése szakadatlan, és az e' napi pompázásnak az vetett végett, hogy a' Katona Tisztek Karja az esmeretes Népénekét: *Isten tartsd meg Ferencz Császárt*, elénekelte.

16-dikban *Csik Szeredát* boldogították ő Felségek jelenlétekkel. 17-dikben *Vásárhelyre* ismét vissza tértek, és ebéd után *Szentgyörgy* felé utaztak el. 20-dikban *Brassóbol* vissza felé szándékoztak, és 22-dikre volt a' *Szebenbe* másod izben való menetel határozva. Innen merre szándékoztak *Grätzbe* menni ő Felségek, már azt a' *Kurir* közelébb közlötte volt.

Tudományos Dolgok.

Az időnkbeli igen nevezetes utazónak Humboldt úrnak felszámlálása szerint a' már mostanig esmeretessé lett plántáknak száma a' föld' golyobissának esmeretes részeiben 44,000-re telik. Ezek között 6000-ren az esmeretlen neműek közzé tartoznak; a' 38,000 esmeretes neműek közzül találni 7000-ret *Europában* 1500-zat *Ásiának* mérséklettebb levegővel bíró részeiben; 4500-zat az egyenlő éj' és napi *Ásiában*, 3000-ret *Afrikában*, 4000-ret az Amérikai Déli és Északi mérséklett levegőjü tartományokban, 13,000-ret az egyenlő éj' és napi Amérikában, 5000-ret *Uj Hollandiában* 's egyéb

Déli szigeteken (a' világnak úgy mondatott ötödik részében).

H i r a d á s.

Még 1796-dik esztendőben elkészítettem ugyan egészen a' kinyomtatásig Magyar Nyelven az *Augustana Confessiót*; de mind ez ideig több akadályok miatt azt világ elébe nem bocsáthattam. A' Reformatió harmadik Századjának ezen most folyó esztendőre való esése, és másoknak biztatásai most már egészen meghatároztak arra, hogy azt kinyomtattassam. Minthogy azonban a' kinyomtatandó Exemplárok számát előre tudnom szükséges: erre nézve bátorkodom az egész Evangelika Magyar Közönséget megkérni, hogy a' kik munkámat megszerezni kívánják, Betses Neveiknek aláírásával igyekezetemet előmozdítani méltóztassanak. Mennél több Alólirottak lesznek, annál oltsóra fog a' Könyv szabbattatni. Az aláírásnak pedig ez a' módja: ha valaki magának említett Könyvet megakarja szerezni, betses Nevét leg elébb helybeli Lelk^l Pásztorának, ezután pedig Tul a' Dun^a Superintendens Fő Tiszt. *Kis János* úrnak *Sopronban* méltóztasson tudtára adni. A' kikhez *Nagy Szombath* közelebb esik, azok egyenesen hozzám küldhetik Frankózott Leveleiket. Az Alólirottaknak Neveik a' Könyv elején ki fognak nyomtatódni, és mihelyest elegendő számmal lesznek, egyszerűen sajtó alá fog a' Könyv bocsáttatni. Hogy ha ezen tsekély Munkám kedvet nyerhet: a' *Fröbing János Krisztoff*, Hannoverai hires Conrectortól irtt *Reformatió Historiajával* is szolgálni

akarok. Költ *Nagy Szombathban*, September 10-dikén 1817.

Wiszkidenszky János,
a' Cs. K. Invalidusok' és Polgárok Évangyélika Ekklez'iajának rendszerént való Prédikátora.

Postaeladást illető Híradás.

A' Posta Tulajdon Birtok, Királyi Szabad Pécs Városban Magyar Országban Boronya Vármegyében, Egy minden tekintetben a' leg előkelőbb Sark Posta Statiók közül az egész Monarchiában, a' Házal és egyéb gazdasággal, vagy a' nélkül is el adandó; tesszen, kinek vevő szándéka vagyon, személylyessen, vagy írásban a' Birtokos Asszonysággal, boldogultt Pécsi Postamester Nemes *Klobucharich* Ur Özvegyével, született *Ns. Rienner Theresia* Asszonysággal, leg tovább is October' végéig értekezni; minthogy ő November elejét e' f. e. határozta el az eladás végzésére, akár egyes alku, akár kótyavetye által.

Házaladásról való Jelentés.

Márhoffer Károlynak Nemes Szabad Királyi Győr városában, az ujj városban fekvő háza, akár kéz alatt, akár pedig kótyavetyénél fogva el fog adattatni. A' ház az ujj városi Piatz elején a' leg diszesebb helyen, az ugy nevezett Öreg-Utszában, szegleten fekszik. Vágnak benne 4 bálthajtásra jól épült szobák, — 2 Kamara, — és egy 250 Akó Borra való pintze. A' Háznak fedele tserép 'sindelyre van építve. Jó téres Udvaránkut is vagyon. A' kiknek szándékjuk volna ezen házat megvenni, kótyavetyén kívül is megvehetik e' folyó Octobernek 22-dik napjáig, melly napon reggeli 9 órakor Licitatió fog tartatni, és a' ház annak fog adatni, a'ki többet fog érte igérni.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Oct. 7-dik napján 298 $\frac{1}{4}$ — 8-dikán 295 $\frac{1}{4}$ — 9-dikén 291 — forintot.